

בס"ד, ערב ש"ק לסדר "לא תסיג..." שופטים, תשפ"ה

"הפגנות – חסימת כבישים"

'הנמלים... אסור לדרסם אפילו אינו מתכוין להרגם אלא שהוא פסיק רישיה וצריך לדקדק בהילוכו במקומות שהם מצויים' (שו"ע הרב שטי"ז כב'). אין סיכוי שתקבלו אישור, לא ניתן לחסום כבישים ממניעים דתיים אפילו בשעת לילה מאוחרת!".

מארגני ההפגנה רמזו שבכוונתם להתלונן על "אפליה על רקע דתי". וההפגנה אושרה. עקב 'מוזרותה' שוטרים גלויים וסמויים התכנסו במקום וכמובן אנשי תקשורת מרובים. הכל תועד וצולם: "המפגינים מגיעים, ניגשים לחצר בית סמוך פותחים ארון ומעמידים אותה לאורך הכביש למשך שתי דקות, מחזירים לארון. ההפגנה נסתיימה תוך חמש דקות".

בראיון לאמצעי התקשורת הסביר המפגין: "עירוב העיר יש בו חשיבות גדולה כאשר יש אפשרות ל"דלתותיה ננעלות" (אוי"ח שס"ד ב'), העמדנו גדר שהיא בבחינת 'דלת' בדרך חוקית (לצאת יד"ח האבני נזר רע"ג⁴) ולהימנע מחשש גזל הרבים⁵. ואגב, אמנם אין נמלים מרובות באיזור אבל כיון שבאיזור יש יתושים רבים, הנחנו מלכתחילה אמצעי הדברה מותרים, כדי שלא להרוג אותם בידים, ושלא נתרגל למידת האכזריות ו'טוב להתנהג כן במקום שאפשר'. (עיין אג"מ חו"מ ח"ב סימן מ"ז ד"ה "אבל מ"מ").

"הוגשה בקשה לאישור הפגנה של 5 מפגינים בכניסה לעיר, כולל חסימת הכביש, משך ההפגנה 10 דקות בשעה 3:00 לפנות בוקר וללא רמקולים".

האחראי על אישורי ההפגנות לא ראה מעודו בקשה מוזרה שכזו, מפגינים רק 10 דקות? חוסמים כביש בשעה שלא מפריעה? וכל כך מעט אנשים?

מארגני ההפגנה הסבירו שהפגנה מוזרה שכזו תמשוך אנשי תקשורת והם ישיגו את תשומת הלב אותה הם רוצים. ולגבי השעה, בגמרא נאמר: "צאו הפגיניו בלילה" (ר"ה יט.). החוקר 'לא קנה' את התירוץ: "הפגיניו", פירוש לצעוק (רש"י שם) ולא לחסום כביש ללא רמקולים!

"מה אתם רוצים"? המארגנים הסבירו שהם רגישים לצער בעלי חיים והם רוצים לעורר על כך שאנשים דורסים על נמלים ללא תשומת לב והורגים אותם. ההפגנה תתקיים סמוך לקן נמלים ותשאיר שטח נקי מאנשים ותאפשר לנמלים לחצות את הכביש בבטחה.

אחר החוקרים התפעל, רגישות מופלאה לבעלי חיים! חבירו חשד. לא מצאנו הלכות צער בעלי חיים ביחס לרמשים (שאילת יעב"ץ ח"א ק"י¹). הוא חשש מאנשי "וצדקתך" – הצבועים, שמוליכים אנשים להריגה ובדרך נזהרים לא לדרוך על נמלים²....

החוקר: "שמא אתם רוצים לארגן הפגנה מסיבה 'דתית' ולעורר את האנשים לזהירות הלכתית בשבת:

⁴ שסובר שאם יש אפשרות לסגור את הדלתות אבל השלטונות אינם מרשים, הדבר לא מועיל.

⁵ שימוש ברשות הרבים באופן בו הרבים אינו מרשים יש לחשוש מגזל, אמנם יל"ע מדין כפיה על המצוות, ואכמ"ל.

¹ ושם בהנהגת האר"י הקדוש. ע"ע צער בעלי חיים בהלכה ובאגדה עמ' 154.

² עיין קב הישר פרק נ"ב.

³ עיין חזו"ע ה, צד סעיף יג, שאם אין לו דרך אחרת מותר, משום פס"ר דלא ניח"ל בדרבנן.